

**Latvijas Spēļu
biznesa asociācija**

2022

— Par LSBA

Asociācijas biedru sastāvā ir lielākie spēļu biznesa uzņēmumi Latvijā

Asociācija iestājas **par ētisku un kvalitatīvu** spēļu biznesa veidošanu Latvijā

LSBA darbības kodekss

Vienoti atbildīgas spēles principi un pienākums tos ievērot visos azartspēļu biznesa aspektos attiecībās ar darbiniekiem, klientiem, sadarbības partneriem, sabiedrību un likumdevēju

Atbildīga spēle:

- Vispusīgas informācijas sniegšana visām iesaistītajām pusēm par azartspēlēm un azartspēļu nozari;
- Pastāvīga azartspēļu iespējamo risku apzināšana, analīze un samazināšana;
- Informācijas un piemērota atbalsta sniegšana klientiem ar atkarības pazīmēm un viņu līdzcilvēkiem

LSBA iniciatīvas

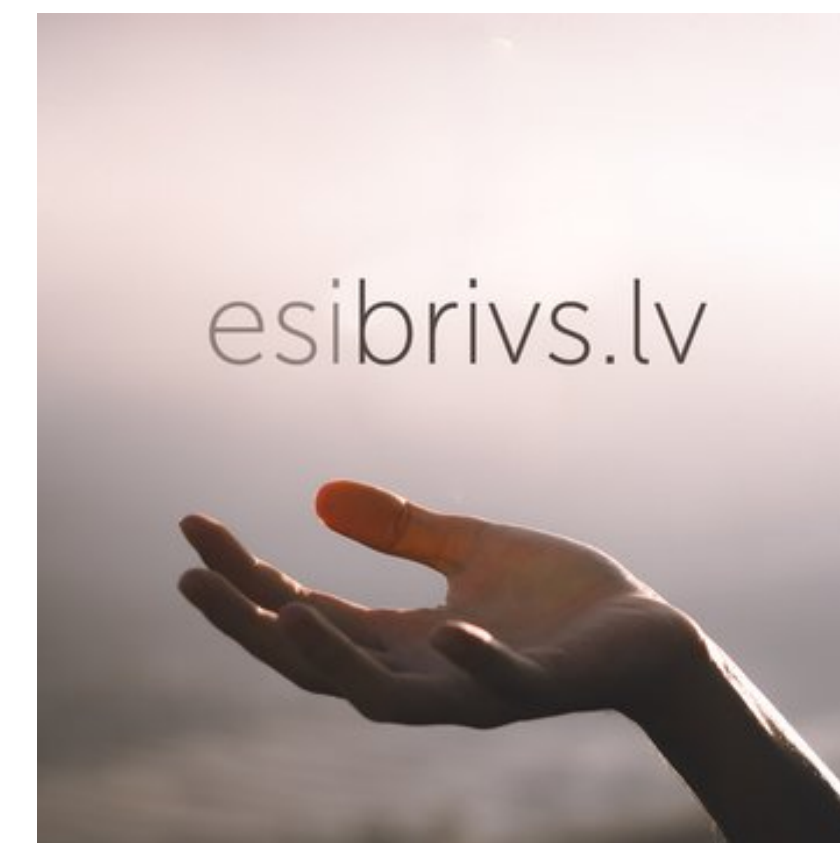
Mērķis - izglītēt sabiedrību par atbildīgu azartspēļu lietošanu un sekām, kad azartspēles tiek lietotas pārmērīgi un tas sāk radīt draudus veselībai.

Ieteikumi veidoti sadarbībā ar RSU Psiholoģijas laboratorijas vadošajām pētniecēm Dr. psych. Jeļenu Koļesņikovu un Dr. psych. Jeļenu Ļubenko.

Konsultatīvais tālrunis azartspēļu atkarīgajiem un viņu līdzcilvēkiem:

- palīdz zvanītājiem atpazīt azartspēļu atkarības simptomātiku;
- izskaidro, kādā veidā ārstē azartspēļu atkarību
- informē par nākamajiem soļiem ārstēšanas uzsākšanai;
- konsultē azartspēļu atkarīgo tuviniekus un citus līdzcilvēkus.

2022. gadā izveidota azartspēļu komersantu darbinieku apmācības programma.

Biedrības mērķis ir uzrunāt jauniešus, viņu vecākus, skolotājus un sabiedrību kopumā, popularizējot uzskatu, ka būt brīvam no jebkādam atkarībām ir stilīgi.

Dibināta 2007. gadā.

Droša spēle

LSBA iniciatīvas mērķis ir izglītēt sabiedrību par atbildīgu azartspēļu lietošanu un sekām, kad azartspēles tiek lietotas pārmērīgi un tas sāk radīt draudus veselībai.

- Kā izvairīties no atkarības?
- Kā rīkoties, ja atkarība jau ir izveidojusies?
- Kur meklēt palīdzību?

Ieteikumi veidoti sadarbībā ar RSU Psiholoģijas laboratorijas vadošajām pētniecēm Dr. psych. Jeļenu Koļesņikovu un Dr. psych. Jeļenu Ļubenko.

Droša spēle

DROŠAI SPĒLEI IEVĒRO ŠOS IETEIKUMUS:

- I Spēlē tikai pie licencētiem uzņēmējiem, lai no Tevis netiktu izkrāpta nauda!
- I Pirms izvēlies spēlēt interaktīvo azartspēļu vietnēs, pārlicies, ka tiek ievērota datu drošība!
- I Uzmanies un izvairies no interneta krāpnieku shēmām un viltus loterijām!
- I Neizpauž savus personas datus un bankas konta informāciju nezināmiem cilvēkiem!
- I Vienmēr izplāno, cik daudz līdzekļu un laika veltīsi azartspēļu spēlēšanai!
- I Ja Tev ir grūtības kontrolēt savus spēlēšanas paradumus, uzraksti iesniegumu Izložu un azartspēļu inspekcijai, Tu tiks iekļauts to cilvēku sarakstā, kurus neielaiž azartspēļu organizēšanas vietās.

KĀ IEVĒROT LAIKA LIMITU:

- I Pieturies pie iepriekš ieplānotā laika, ko vēli šai izklaidei!
- I Limitu ievērošanai vari izmantot taimeri tālrunī vai pulkstenī.
- I Pārtrauc spēlēšanu, ja tas rada satraukumu vai dusmas!
- I Neatgriezies spēļu zālē, ja Tev ir bijuši neveiksmīgi mēģinājumi pārtraukt spēli!
- I Nepalieldini spēlēšanas biežumu!

KĀ IEVĒROT NAUDAS LIMITU:

- I Spēlēšanai ir jāizmanto tikai izklaidei paredzētos brīvos līdzekļus!
- I Pirms spēles, ieplāno kādus līdzekļus vēlies atvēlēt šai izklaidei!
- I Apzinies, ka spēlei paredzēto naudu neatgūsi
- I Ja dodies uz spēļu zāli, ņem līdzi tikai tēriņiem paredzētos naudu!
- I Nekad netērē naudu, ar kuru bija paredzēts segt ar dzīvošanu saistītos izdevumus vai rēķinus!

Ja esi pārkāpis robežu, meklē atbalstu!

Riskanta spēlētāja pazīmes

- Vai tu slēp spēlēšanu no draugiem vai ģimenes locekļiem?
- Vai esi kādreiz azartspēlēs iztērējis naudu, ar kuru bija paredzēts segt ar dzīvošanu saistītos izdevumus vai rēķinus?
- Vai tev ir bijuši neveiksmīgi mēģinājumi pārtraukt spēlēt?
- Vai doma par to, ka varētu pārtraukt spēlēšanu, rada satraukumu vai dusmas?
- Vai tev ir bijušas uzmācīgas domas par azartspēlēm un/vai tajās zaudētās naudas ātrāku atgūšanu, spēlējot atkal?
- Vai tu kādreiz esi spēlējis, lai tiktu galā ar trauksmi, depresiju vai pašnāvnieciskām domām?
- Vai spēlēšana ir radījusi finansiālas grūtības, problēmas ar likumu, darba zaudēšanu vai spriedzi attiecībās?
- Vai esi palielinājis spēlēšanas laiku vai biežumu, lai izjustu azartu, uzbudinājumu kā spēlēšanas sākumposmā?

Ja atbildēji “JĀ” uz vienu vai vairākiem jautājumiem, tad tev var būt problemātiskā spēlēšana vai azartspēļu atkarība.

kampaņas

Apstājies, pirms aizraujies!

Aizpildi testu un noskaidro,
vai tava uzvedība norāda uz potenciālu atkarībai

PILDĪT TESTU →

Uzzini, kurš spēlētāja tips esi tu

Spēlēt

jaunākā kampaņa

MALDI PAR VALDI

Vai azartspēļu atkarību var viegli pamanīt?

Skatīties ►

Varbūt arī tu uzskati, ka azartspēļu atkarīgo

Vai spēlē tikai nabadzīgi cilvēki?

Skatīties ►

ka azartspēles spēlē tikai raksturā vāji un slinki cilvēki.

Vai azartspēļu aizliegšana visu atrisina?

Skatīties ►

Vai visi kļūst atkarīgi?

Skatīties ►

Tu maldies, ja uzskati,

Vai Pašatteikušos personu reģistrs strādā?

Skatīties ►

Tu maldies, ja uzskati, ka "pašatteikušos personu reģistrs" nestrādā!

Konsultatīvais atbalsta tālrunis

Biedrības "Skalbes" tālrunis – šobrīd Latvijā vienīgais specializētais atbalsts pa tālruni cilvēkiem, kuri saskaras ar azartspēļu atkarību.

Azartspēļu un izložu politikas pamatnostādnes paredz uzdevumu SPKC un VM izvērtēt iespēju paplašināt konsultatīvā tālruņa smēķēšanas atmešanai darbību, nodrošinot telefonisku atbalstu arī iedzīvotājiem, kuri vēršas pēc palīdzības procesu atkarības, t.sk. patoloģiskas azartspēļu spēlēšanas tieksmes rezultātā.

29 323 202

Darbinieku apmācība

LSBA biedri veic darbinieku apmācību jautājumos par palīdzības sniegšanu klientiem ar azartspēļu atkarības risku. Apmācības programmas mērķis ir:

- attīstīt spēļu zāļu darbinieku zināšanas un prasmes atpazīt azartspēļu atkarību;
- piedāvāt savlaicīgu un atbilstošu palīdzību klientiem, kuru uzvedībā pamanāmas azartspēļu atkarības iezīmes

Pašatteikušos personu reģistrs

Reģistrā šobrīd* reģistrējušās

25 427 personas

+

> 42 000

uzturlīdzekļu nemaksātāji**

- Saskaņā ar VM pētījumu problemātiska azartspēļu spēlēšana smagākajā pakāpē (ar negatīvām sekām un iespējamu kontroles trūkumu) var skart 16 162 personas

- Reģistrēšanās procedūra ir vienkārša – jāiesniedz brīvas formas iesniegums, ko var paveikt attālināti - vietnē www.Latvija.lv autentificējoties sadaļā “[Iesniegums iestādei](#)” vai personīgi [Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijā](#) vai jebkurā azartspēļu organizēšanas vietā Latvijas Republikā

- Minimālais lieguma spēlēt azartspēles (t.sk. interaktīvās) termiņš ir 12 mēneši

* Dati uz 19.12.2022.

**Aizliegums spēkā no 04.05.2021.

— Pašatteikušos personu reģistrs

LSBA atbalsta priekšlikumu paplašināt to personu loku, kurām ir liedzama dalība azartspēlēs, un ierosina reģistrā iekļaut arī personas:

- kurām ir piemēroti alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vielu, azartspēļu vai datorspēļu atkarības slimnieka sociālās un psihosociālās rehabilitācijas piespiedu līdzekļi (*skat. Ārstniecības likuma 63. pantu*);
- kurām ir piešķirts trūcīgas vai maznodrošinātas mājsaimniecības statuss (*skat. Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 33. pantu*).

Atkarību prevencija

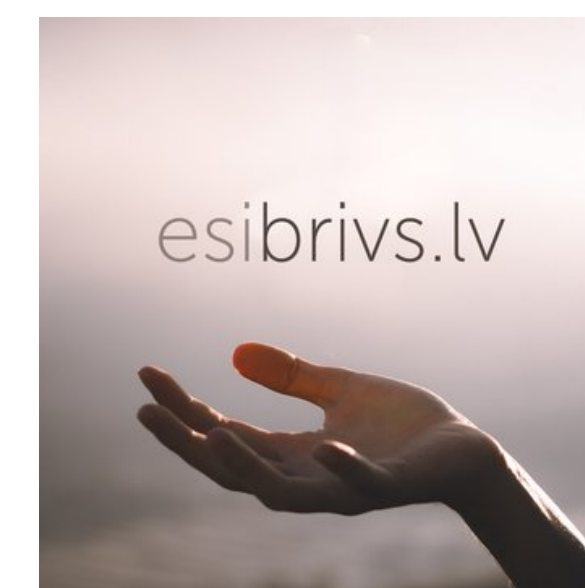
2020.g. uzsākta parakstu vākšana par finansējuma novirzīšanu atkarības prevencijas programmām – skat. [ManaBalss.lv iniciatīvu](https://manabalss.lv). LSBA atbalsta ierosinājumu mainīt ienākumu no azartspēļu, valsts mēroga vai vietējā mēroga izložu nodokļiem sadalījumu starp valsts un pašvaldību budžetiem, nosakot vai palielinot pašvaldībām novirzāmo daļu.

Ienākumi no azartspēļu nodokļa 50% apmērā ieskaitāmi valsts pamatbudžetā, bet 50% apmērā — tās pašvaldības budžetā, kuras teritorijā tiek organizēta azartspēle

Visu pašvaldību budžetos proporcionāli tajās deklarēto iedzīvotāju skaitam būtu ieskaitāmi arī ienākumi no azartspēļu nodokļa par interaktīvajām azartspēlēm un valsts mēroga izložu nodokļa.

Iniciatīva ļautu pašvaldībām veicināt un organizēt profilakses pasākumus dažādu atkarību un to risku mazināšanai, kā arī ieviest risinājumus alternatīvo brīva laika pavadīšanas veidu integrēšanai sabiedrībā.

— LSBA pārlicība

- **Azartspēles ir izklaide**, kurā naudas vinnestam ir gadījuma raksturs
- Nepieciešams rast **sabalansētus risinājumus** apzinātajām problēmām
- Attīstāma **sociālā partnerība** starp azartspēļu organizētājiem no vienas puses un pašvaldībām un valsti – no otras

Pandēmija radījusi būtisku negatīvu ietekmi, tai pat laikā sniegusi arī vērtīgas mācības – piemēram, praktiskā eksperimentā ļaujot demonstrēt, ka spēļu zāļu slēgšana nav risinājums atkarību problēmu risināšanai.

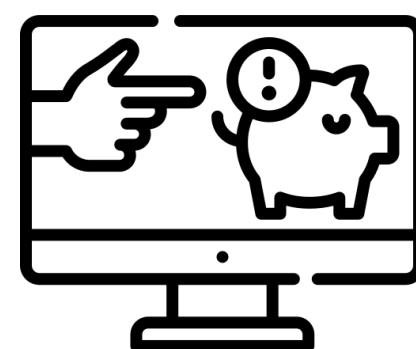
Nelegālo azartspēļu izplatība Latvijā

- Precīzi dati par nelegālā tirgus apjomu nav pieejami, bet, kā liecina azartspēļu nozares datu specializēta uzņēmuma H2 Gambling Capital Latvijā pētījums, **nelegālā interaktīvo azartspēļu tirgus īpatsvars** 2021.gadā - **33,3 milj. eur.** - gandrīz trešdaļa no legālā tirgus
- 23% interaktīvo azartspēļu lietotāju Latvijā izklaidei izmanto nelegālās, Latvijā nelicencētās tiešsaistes azartspēļu vietnes.
- Aplēstais zaudējums valsts budžetam (ja rēķina 22% no nelicencētā tirgus) - 7,3 milj. EUR 2021.g.
- Latvijā ir viens no lielākajiem nelicencētā tirgus īpatsvariem Eiropā, kur vidēji 20%
- Nelegālo interneta vietņu bloķēšana - kopumā kopš 01.08.2014. Inspekcija ir bloķējusi 2664 domēnus (uz 19.04.2022.)

2020. gadā - 8x (2021. gadā jau 9x) vairāk nekā 2019., kas ir saistīts ar legālā pakalpojuma nepieejamību

Nelegālo azartspēļu izplatība

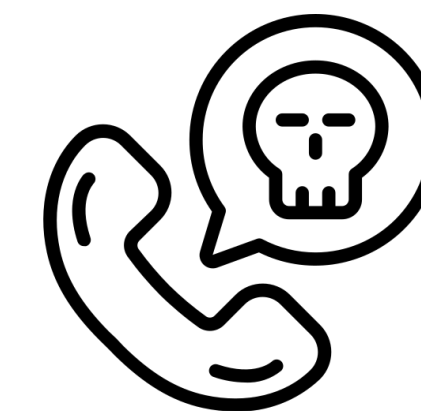
Iztrūkstot kvalitātvam legālajam piedāvājumam, ar ko varētu rezultēties pārāk strikti ierobežojumi, arvien lielāks skaits Latvijas iedzīvotāju varētu izvēlēties spēlēt nelicencētās vietnēs, kur spēlētāji tiek pakļauti:

krāpšanas, agresīvas, papildu atkarības risku palielinošas komercprakses

datu aizsardzības

u.c. riskiem

Azartspēļu un izložu politikas pamatnostādnes

- 16.02.2022. darbu uzsākusi FM darba grupa
- Izskatīti grozījumi, kuru saturs ir noteikts pamatnostādnēs, piemēram,
 - vecuma ierobežojums dalībai azartspēlēs (no 21 gada vecuma) un izlozēs (no 18 gadu vecuma);
 - darba laika ierobežojums azartspēlēm (6.00-9.00);
 - paaugstināts minimāli pieļaujamo azartspēļu automātu skaits vienā azartspēļu zālē (no 20 uz 25);
 - Baltijas pašatteikušos personu reģistra izveide u.c.
- Diskusijas par azartspēļu organizācijas vietu vizuālā noformējuma prasībām un riskantas spēles pazīmēm
- Uz beigām atlikts komplicētākais jautājums - **azartspēļu organizēšanas vietu izvietojums**:
 - 16 pašvaldības ir izstrādājušas grozījumus azartspēļu organizēšanas regulējumā pilsētas/ novada teritorijas ietvaros. Uz šo brīdi VARAM par tiesisku ir atzinusi tikai Salaspils novada pašvaldības risinājumu.
 - Sasteigtie likuma grozījumi, nesagaidot valdības apstiprinātā plānošanas dokumenta – Azartspēļu un izložu politikas pamatnostādņu ieviešanu, ir noveduši pie haosa un tiesāšanās.
 - Administratīvā apgabaltiesa savā 01.12.2021. spriedumā lietā Nr. A420175120 (SIA “ALFOR” prasība pret Bauskas pašvaldību) secinājusi, ka pilnīgs azartspēļu zāļu aizliegums konkrētas pašvaldības līmenī ir prettiesisks.
 - LR Satversmes tiesā ierosinātas lietas Nr. 2022-13-05 (Ķekavas novada domes saistošie noteikumi) un lieta Nr. 2022-25-05 (Rīgas teritorijas plānojums).

Azartspēļu un izložu politikas pamatnostādnes

Mērķis:

veicināt sabiedrības interešu aizstāvību, mazinot ar azartspēlēm un izlozēm saistītos riskus, nodrošinot kontrolētu, caurskatāmu, legālu, sociāli atbildīgu un atkarības riskus neradošu azartspēļu un izložu organizēšanas vidi

**Latvijas Spēļu
biznesa asociācija**

2022